

"Монгол даатгал" ХК-ийн Төлөөлөн Удирдах Зөвлөлийн 2025 оны
I дүгээр сарын 30-ны өдрийн 25/04 тоот тогтоолын Хавсралт №01

ЁС ЗҮЙН ЖУРАМ

2025 он

ЁС ЗҮЙН ЖУРАМ

АГУУЛГА

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ.....	2
ХОЁР. БАРИМТЛАХ ЁС ЗҮЙН ЗАРЧИМ	2
ГУРАВ. ЁС ЗҮЙН ХЭМ ХЭМЖЭЭ.....	2
ДӨРӨВ. ГОМДОЛ, МЭДЭЭЛЭЛ ХҮЛЭЭН АВАХ, ШИЙДВЭРЛЭХ	4
ТАВ. ХАРИУЦЛАГА.....	4

ЁС ЗҮЙН ЖУРАМ

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

- 1.1. Энэхүү журмын зорилго нь "Монгол Даатгал" ХК-ийн Хувьцаа эзэмшигчид, Төлөөлөн удирдах зөвлөл /цаашид "ТУЗ" гэх/-ийн гишүүдийн баримтлах ёс зүйн хэм хэмжээ, түүний хэрэгжилтэд хяналт тавих, хариуцлага тооцохтой холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.
- 1.2. Энэхүү журам нь Компанийн тухай хууль, Даатгалын тухай хууль, Даатгалын мэргэжлийн оролцогчийн тухай хууль, Даатгалын зах зээлийн ёс зүйн журам болон тэдгээртэй нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

ХОЁР. БАРИМТЛАХ ЁС ЗҮЙН ЗАРЧИМ

- 2.1. Хувьцаа эзэмшигч, ТУЗ-ийн гишүүн нь дараах мэргэжлийн ёс зүйн үндсэн зарчмыг баримталж ажиллана. Үүнд:
 - 2.1.1. хууль, шударга ёсыг дээдлэх;
 - 2.1.2. ил тод байх;
 - 2.1.3. даатгуулагч, даатгалын тохиолдлын хохирогчийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хүндэтгэх;
 - 2.1.4. даатгуулагчид шуурхай үйлчлэх;
 - 2.1.5. шударга өрсөлдөөнийг эрхэмлэх;
 - 2.1.6. даатгалын зах зээлд оролцогчийн эрх ашиг, нэр хүндэд хүндэтгэлтэй хандах;
 - 2.1.7. даатгалын салбарын мэргэжлийн нэр хүндийг эрхэмлэх, дээшлүүлэх.

ГУРАВ. ЁС ЗҮЙН ХЭМ ХЭМЖЭЭ

- 3.1. Хувьцаа эзэмшигч, ТУЗ-ийн гишүүн нь хууль, шударга ёсыг дээдлэх зарчмын хүрээнд дараах шаардлагыг хангаж ажиллана. Үүнд:
 - 3.1.1. даатгалын тухай хууль тогтоомж, журам, дүрэм, зааврыг чанд мөрдөн ажиллахын зэрэгцээ үйлчилгээний болон харилцааны өндөр соёлтойгоор ажиллахыг эрхэмлэх;
 - 3.1.2. санхүүгийн зохицуулах хороо /цаашид "Хороо" гэх/ явуулж буй бодлого шийдвэрийн арга хэмжээнүүдийг олон нийтэд гуйвуулан хүргэхгүй байх;
 - 3.1.3. компанийн болон даатгуулагчийн талаарх мэдээ, материалын нууцыг Даатгалын тухай хуулийн 81.2, Даатгалын мэргэжлийн оролцогчийн тухай хуулийн 43.2 дахь хэсэг болон бусад хуулиар зөвшөөрснөөс бусад нөхцөлд хувийн болон бусад этгээдийн ашиг сонирхлын үүднээс ашиглаж, задруулахгүй байх;
 - 3.1.4. компаниас гаргасан мэдээлэл, товхимол, зар сурталчилгаа болон түүнтэй адилтгах бусад баримт бичиг нь олон нийтийг төөрөгдүүлсэн буюу худал мэдээлэл агуулаагүй байх;
 - 3.1.5. аливаа ашиг сонирхлын зөрчлөөс зайлсхийх;
 - 3.1.6. компани болон төрийн эрх бүхий байгууллага, үйлчлүүлэгч, олон нийтийн хоорондын харилцаанд сөргөөр нөлөөлж болзошгүй аливаа үйлдэл гаргахгүй байх;
 - 3.1.7. хувьдаа болон холбоотой этгээдэд ашиг хонжоо олох зорилгоор албан тушаалаа урвуулан ашиглахгүй байх;
 - 3.1.8. ашиг сонирхлын зөрчил үүсэж болзошгүй иргэн, хуулийн этгээдтэй холбоотой даатгалын үйл ажиллагаанд оролцохоос сайн дураараа татгалзах;
- 3.2. Хувьцаа эзэмшигч, ТУЗ-ийн гишүүн нь ил тод байх зарчмын хүрээнд дараах шаардлагыг хангаж ажиллана. Үүнд:
 - 3.2.1. энэ журмыг өөрийн цахим хуудсанд байршуулсан байх;
 - 3.2.2. үнэн зөв мэдээлэлд тулгуурлан шийдвэр гаргах, даатгагчаа чөлөөтэй сонгох боломжийг харилцагчдад олгох;
 - 3.2.3. ажил төрлийн холбогдолтой мэдээллийг нуун дарагдуулах замаар аливаа шийдвэр гаргахад саад учруулахгүй байх;

- 3.2.4. энэ журмын 3.1.4-т заасныг үл харгалзан олон нийтэд мэдээлэл тараасан бол буруутай этгээд нь өдөр тутмын хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр олон нийтэд мэдээлж, нэн даруй залруулах;
- 3.3. Хувьцаа эзэмшигч, ТУЗ-ийн гишүүн нь даатгуулагч, даатгалын тохиолдлын хохирогчийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хүндэтгэх зарчмын хүрээнд дараах шаардлагыг хангаж ажиллана. Үүнд:
- 3.3.1. даатгалын гэрээний стандарт, нөхцөлийг батлахдаа талуудын эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг харилцан хүндэтгэх;
- 3.3.2. компанийн ажилтнууд нь үйлчлүүлэгчтэй харилцахдаа хүнд суртал гаргах, аашилж зандрах, айлган сүрдүүлэх, дарамтлах, тэдгээрийн мэдлэг, мэдээллийн дутмаг байдлыг ашиглан хууран мэхлэх, нөхөн төлбөр олгохоос үндэслэлгүйгээр зайлсхийх зэрэг үйлдэл гаргахгүй байх талаар хяналт тавих;
- 3.3.3. компанийн ажилтнууд нь даатгуулагчидтай даатгалын гэрээ байгуулахдаа тэдний эрх, үүргийн талаар тайлбарлаж, нөхөн төлбөр олгох болон олгохгүй байх нөхцөлийг мэдэгдэх, гэрээний ач холбогдлыг нь танилцуулах, хэрэв даатгалын тохиолдол гарсан талаар үйлчлүүлэгч хандсан бол зөвлөх, туслах зэргээр мэргэжлийн зөвлөгөө, үйлчилгээ үзүүлж ажиллах талаар чиглэл өгөх;
- 3.3.4. аливаа үйлчилгээ үзүүлсний төлөө даатгуулагч, түүнийг төлөөлж буй этгээдээс шан харамж авах, өгөх, шаардах зэргээр даатгалын салбарын нэр хүндийг унагах, шударга бус үйлдэл гаргахгүй байх;
- 3.4. Хувьцаа эзэмшигч, ТУЗ-ийн гишүүн нь даатгуулагчид шуурхай үйлчлэх зарчмын хүрээнд дараах шаардлагыг хангаж ажиллана. Үүнд:
- 3.4.1. даатгалын нөхөн төлбөр олгох үйл ажиллагаанд хууль тогтоомж болон гэрээнд заагаагүй аливаа шаардлага, хязгаарлалт тавихгүй байх;
- 3.4.2. даатгалын тохиолдол бий болсон нөхцөлд хохирлын хэмжээг бодитой, үнэн зөв тогтоох, даатгагч нь нөхөн төлбөрийг тогтоосон хэмжээнээс бууруулахгүйгээр даатгуулагч болон хохирогчид бүрэн, шуурхай олгох;
- 3.5. Хувьцаа эзэмшигч, ТУЗ-ийн гишүүн нь шударга өрсөлдөөнийг эрхэмлэх зарчмын хүрээнд дараах шаардлагыг хангаж ажиллана. Үүнд:
- 3.5.1. шударга өрсөлдөөнийг эрхэмлэх бөгөөд өрсөлдөгчийн талаар нэр хүндийг нь гутаасан худал мэдээлэл, сурталчилгаа явуулахгүй байж харилцан хүндэтгэлтэй хандах;
- 3.5.2. даатгалын зах зээлд оролцогчийн эрх ашигт үл нийцэх үйл ажиллагаанд нэр төр, эрх мэдэл, албан тушаалаа ашиглан аливаа хувь хүн, хуулийн этгээдэд давуу тал олгох, хөнгөлөлт үзүүлэх, өөрийн эрх мэдлийг хэтрүүлэн ашиглах, хуурамч бичиг баримт үйлдэхгүй байх;
- 3.5.3. даатгалын хураамжийн хэмжээг үндэслэлгүйгээр бууруулах, нэмэхээс зайлсхийх;
- 3.6. Хувьцаа эзэмшигч, ТУЗ-ийн гишүүн нь даатгалын зах зээлд оролцогчийн эрх ашиг, нэр хүндэд хүндэтгэлтэй хандах зарчмын хүрээнд дараах шаардлагыг хангаж ажиллана. Үүнд:
- 3.6.1. даатгалын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, даатгалын ач холбогдлыг олон нийтэд таниулах, даатгуулагчдын даатгалын мэдлэгийг дээшлүүлэх, итгэлийг нэмэгдүүлэх зорилгоор санаачилгатайгаар хоорондоо хамтарч ажиллах, мэдээлэл солилцохыг эрмэлзэх;
- 3.6.2. бусад даатгалын зах зээлд оролцогчийн талаар нэр хүндийг нь гутаасан худал мэдээлэл, сурталчилгаа явуулахгүй байж харилцан хүндэтгэлтэй хандах;
- 3.7. Хувьцаа эзэмшигч, ТУЗ-ийн гишүүн нь даатгалын салбарын мэргэжлийн нэр хүндийг эрхэмлэх, дээшлүүлэх зарчмын хүрээнд дараах шаардлагыг хангаж ажиллана. Үүнд:
- 3.7.1. ажилтнуудын мэргэжлийн болон ёс зүйн боловсролд анхаарч, мэргэшүүлэх сургалтад тогтмол хамруулдаг байх;
- 3.7.2. өөрийн эзэмшсэн мэргэжил, мэдлэг, ур чадвар, дадлага туршлага дутагдалтай гэж үзвэл даатгалын үйлчилгээнээс сайн дураараа татгалзах;

- 3.2.4. энэ журмын 3.1.4-т заасныг үл харгалзан олон нийтэд мэдээлэл тараасан бол буруутай этгээд нь өдөр тутмын хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр олон нийтэд мэдээлж, нэн даруй залруулах;
- 3.3. Хувьцаа эзэмшигч, ТУЗ-ийн гишүүн нь даатгуулагч, даатгалын тохиолдлын хохирогчийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хүндэтгэх зарчмын хүрээнд дараах шаардлагыг хангаж ажиллана. Үүнд:
- 3.3.1. даатгалын гэрээний стандарт, нөхцөлийг батлахдаа талуудын эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг харилцан хүндэтгэх;
- 3.3.2. компанийн ажилтнууд нь үйлчлүүлэгчтэй харилцахдаа хүнд суртал гаргах, аашилж зандрах, айлган сүрдүүлэх, дарамтлах, тэдгээрийн мэдлэг, мэдээллийн дутмаг байдлыг ашиглан хууран мэхлэх, нөхөн төлбөр олгохоос үндэслэлгүйгээр зайлсхийх зэрэг үйлдэл гаргахгүй байх талаар хяналт тавих;
- 3.3.3. компанийн ажилтнууд нь даатгуулагчидтай даатгалын гэрээ байгуулахдаа тэдний эрх, үүргийн талаар тайлбарлаж, нөхөн төлбөр олгох болон олгохгүй байх нөхцөлийг мэдэгдэх, гэрээний ач холбогдлыг нь танилцуулах, хэрэв даатгалын тохиолдол гарсан талаар үйлчлүүлэгч хандсан бол зөвлөх, туслах зэргээр мэргэжлийн зөвлөгөө, үйлчилгээ үзүүлж ажиллах талаар чиглэл өгөх;
- 3.3.4. аливаа үйлчилгээ үзүүлсний төлөө даатгуулагч, түүнийг төлөөлж буй этгээдээс шан харамж авах, өгөх, шаардах зэргээр даатгалын салбарын нэр хүндийг унагах, шударга бус үйлдэл гаргахгүй байх;
- 3.4. Хувьцаа эзэмшигч, ТУЗ-ийн гишүүн нь даатгуулагчид шуурхай үйлчлэх зарчмын хүрээнд дараах шаардлагыг хангаж ажиллана. Үүнд:
- 3.4.1. даатгалын нөхөн төлбөр олгох үйл ажиллагаанд хууль тогтоомж болон гэрээнд заагаагүй аливаа шаардлага, хязгаарлалт тавихгүй байх;
- 3.4.2. даатгалын тохиолдол бий болсон нөхцөлд хохирлын хэмжээг бодитой, үнэн зөв тогтоох, даатгагч нь нөхөн төлбөрийг тогтоосон хэмжээнээс бууруулахгүйгээр даатгуулагч болон хохирогчид бүрэн, шуурхай олгох;
- 3.5. Хувьцаа эзэмшигч, ТУЗ-ийн гишүүн нь шударга өрсөлдөөнийг эрхэмлэх зарчмын хүрээнд дараах шаардлагыг хангаж ажиллана. Үүнд:
- 3.5.1. шударга өрсөлдөөнийг эрхэмлэх бөгөөд өрсөлдөгчийн талаар нэр хүндийг нь гутаасан худал мэдээлэл, сурталчилгаа явуулахгүй байж харилцан хүндэтгэлтэй хандах;
- 3.5.2. даатгалын зах зээлд оролцогчийн эрх ашигт үл нийцэх үйл ажиллагаанд нэр төр, эрх мэдэл, албан тушаалаа ашиглан аливаа хувь хүн, хуулийн этгээдэд давуу тал олгох, хөнгөлөлт үзүүлэх, өөрийн эрх мэдлийг хэтрүүлэн ашиглах, хуурамч бичиг баримт үйлдэхгүй байх;
- 3.5.3. даатгалын хураамжийн хэмжээг үндэслэлгүйгээр бууруулах, нэмэхээс зайлсхийх;
- 3.6. Хувьцаа эзэмшигч, ТУЗ-ийн гишүүн нь даатгалын зах зээлд оролцогчийн эрх ашиг, нэр хүндэд хүндэтгэлтэй хандах зарчмын хүрээнд дараах шаардлагыг хангаж ажиллана. Үүнд:
- 3.6.1. даатгалын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, даатгалын ач холбогдлыг олон нийтэд таниулах, даатгуулагчдын даатгалын мэдлэгийг дээшлүүлэх, итгэлийг нэмэгдүүлэх зорилгоор санаачилгатайгаар хоорондоо хамтарч ажиллах, мэдээлэл солилцохыг эрмэлзэх;
- 3.6.2. бусад даатгалын зах зээлд оролцогчийн талаар нэр хүндийг нь гутаасан худал мэдээлэл, сурталчилгаа явуулахгүй байж харилцан хүндэтгэлтэй хандах;
- 3.7. Хувьцаа эзэмшигч, ТУЗ-ийн гишүүн нь даатгалын салбарын мэргэжлийн нэр хүндийг эрхэмлэх, дээшлүүлэх зарчмын хүрээнд дараах шаардлагыг хангаж ажиллана. Үүнд:
- 3.7.1. ажилтнуудын мэргэжлийн болон ёс зүйн боловсролд анхаарч, мэргэшүүлэх сургалтад тогтмол хамруулдаг байх;
- 3.7.2. өөрийн эзэмшсэн мэргэжил, мэдлэг, ур чадвар, дадлага туршлага дутагдалтай гэж үзвэл даатгалын үйлчилгээнээс сайн дураараа татгалзах;

- 3.7.3. даатгалын салбарын үйл ажиллагааг зохицуулсан хууль тогтоомж, мэдээлэлтэй байнга танилцаж, үйл ажиллагаандаа мөрдлөг болгох;
- 3.7.4. өөрийн байгууллагыг төдийгүй даатгалын салбарыг төлөөлж байгаа гэдэг зарчмыг үйлчлүүлэгч болон бусад талуудтай харилцахдаа баримтлах;

ДӨРӨВ. ГОМДОЛ, МЭДЭЭЛЭЛ ХҮЛЭЭН АВАХ, ШИЙДВЭРЛЭХ

- 4.1. Хувьцаа эзэмшигч болон ТУЗ-ийн гишүүн энэ журмаар тогтоосон ёс зүйн хэм хэмжээг зөрчсөн байж болзошгүй талаарх аливаа гомдол, мэдээллийг ТУЗ-ийн дэргэдэх Нэр дэвшүүлэх хороонд гаргана.
- 4.2. Нэр дэвшүүлэх хороо гомдол, мэдээллийн дагуу шалган шийдвэрлэж, энэ талаар дүгнэлт гарган ТУЗ-д хүргүүлнэ.
- 4.3. ТУЗ-ийн Нэр дэвшүүлэх хорооны дүгнэлтийг үндэслэн ТУЗ-ийн хурлын тогтоолоор холбогдох шийтгэлийг ногдуулна. Шаардлагатай тохиолдолд хувьцаа эзэмшигчдийн хурлаар хэлэлцүүлэн шийдвэрлүүлнэ.
- 4.4. Ёс зүйн журам зөрчиж, зөрчил гаргасан нь гэмт хэргийн шинжтэй бол холбогдох хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлэх эрхтэй.

ТАВ. ХАРИУЦЛАГА

- 5.1 Энэ журмыг зөрчсөн хувьцаа эзэмшигч, ТУЗ-ийн гишүүнд дараах хариуцлагыг хүлээлгэнэ. Үүнд:
 - 5.1.1 Энэхүү журмаар тогтоосон ёс зүйн хэм хэмжээг зөрчсөнөөс компанийн ашиг сонирхолд ноцтой хохирол учруулаагүй гэж үзвэл анхааруулах арга хэмжээ авна.
 - 5.1.2 Дээрх зөрчлийн улмаас компанид ноцтой хохирол учруулсан бол ТУЗ-ийн гишүүнээс чөлөөлж, хохирлыг нөхөн төлүүлэх арга хэмжээ авч, шаардлагатай тохиолдолд хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлнэ.

--ooOoo--